

## COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2012CC237  
Zaaknummer Klachtencommissie 2011T553

**datum uitspraak 17/10/2013**

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

**[naam]**,  
geboren op [datum],  
wonende te [plaats],  
hierna te noemen: verzoeker,  
bijgestaan door: mr. M.I. Bastiaans, advocaat te Amersfoort,

te voldoen door:

**De Stichting Beheer en Toezicht** als beheerder van het Coulacefonds voor schadevergoeding aan slachtoffers van seksueel misbruik in het [internaat], voorheen behorende tot de Nederlandse provincie van de Ordensgemeenschap der Armen Brüder des heiligen Franziskus, hierna te noemen: Coulacefonds.

### **1. Verloop van de procedure**

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door twee personen verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is door de griffie van de Compensatiecommissie ontvangen op 29 november 2012, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 4 juni 2012 met zaaknummer 2011T553, waarin het seksueel misbruik gepleegd door twee personen gegrond is verklaard. Bij advies van 28 september 2012 heeft de Klachtencommissie een bezwaar gericht tegen het advies van de Klachtencommissie van 4 juni 2012 ongegrond verklaard.

1.2 Krachtens artikel 2 van de Compensatieregeling is deze regeling van toepassing voor een R.K. instelling in Nederland. Ten aanzien van het onderhavige seksueel misbruik is de R.K. instelling, waartoe de dader behoorde, te weten de Congregatie van de Broeders Franciscanen, (de Nederlandse provincie van de Ordensgemeenschap der Armen-Brüder des heiligen Franziskus), niet meer in Nederland actief.

1.3 Teneinde ook de slachtoffers van het seksueel misbruik binnen het toenmalige [internaat] te [plaats], ressorterend onder de hiervoor genoemde Ordensgemeinschaft, voor compensatie in aanmerking te laten komen, is inmiddels een Coulacefonds opgericht, waarvan het beheer berust bij de Stichting Beheer en Toezicht inzake seksueel misbruik in de RKK in Nederland. Deze stichting heeft zich wat betreft het hiervoor bedoelde misbruik aangesloten bij de R.-K. kerk Nederland.

1.4 Bij brief van 25 februari 2013 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoeker aangaande de geleden vermogensschade. Namens verzoeker is de schade van verzoeker schriftelijk onderbouwd, ingekomen op 21 mei 2013. Een reactie van de zijde van voorbedoelde Congregatie blijft achterwege, gelet op het overwogene onder 1.2.

1.5 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook het Coulacefonds heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

## **2. De vaststaande feiten**

2.1 Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

### *2.2 algemeen*

Verzoeker komt uit een vermogende aannemersfamilie uit Brunssum. Vanuit een prettig gezinsleven kwam verzoeker als 11 jarige jongen in 1967 aan op het [internaat], alwaar hij door zowel wijlen broeder [naam] (hierna: [naam]) als door wijlen broeder [naam], met als burgerlijke naam [naam] (hierna: [naam]) seksueel is misbruikt. Verzoeker was bij aanvang van het misbruik twaalf jaar oud.

#### *2.2.1 misbruik door [naam]*

[naam] had een fotoclubje en op een gegeven moment mocht verzoeker vaker met [naam] in de donkere kamer. Aldaar is verzoeker door [naam] seksueel misbruikt, waarbij er drie orale seksuele handelingen hebben plaatsgevonden.

#### *2.2.2 misbruik door [naam]*

[naam] was ziekenbroeder op de ziekenzaal. Verzoeker had vaak last van oorontstekingen en moest vaak naar de ziekenzaal, waar [naam] hem behandelde. Ongeacht de aard van de lichamelijke klacht van verzoeker, diende verzoeker zich stevast uit te kleden. Verzoeker is vervolgens zo'n vijftig tot zestig keren door [naam] seksueel misbruikt. Het misbruik bestond uit het betasten van de geslachtsorganen van verzoeker, het binnendringen met een vinger in de anus van verzoeker, anale penetratie van verzoeker en orale seksuele handelingen over en weer. Ook is voorgekomen dat [naam] verzoeker een pilletje gaf, waarna verzoeker uren later wakker werd met heel veel pijn aan zijn anus. [naam] heeft tegenover verzoeker gedreigd dat verzoeker in de weekenden niet naar huis zou mogen, als hij tegenstribbelde bij/tijdens het seksueel misbruik.

Verzoeker werd thuis niet geloofd toen hij over het misbruik vertelde en hij is voor leugenaar uitgemaakt. Het misbruik heeft over meerdere jaren plaatsgevonden.

### 3. Het bewijs en categorie-indeling

#### 3.1 *Bewijs*

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van het schriftelijke advies van de Klachtencommissie d.d. 4 juni 2012, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoeker tegen [naam] en [naam] met zaaknummer 2011T553, waarin de klacht tegen zowel [naam] als [naam] gegrond is verklaard.

#### 3.2 *Uitgangspunten bij meerdaderschap*

In zijn algemeenheid merkt de Compensatiecommissie in dit kader op dat ieder slachtoffer, ongeacht of het misbruik door één dader of door meerdere daders is gepleegd, aanspraak heeft op één vergoeding en dat die vergoeding nooit meer bedraagt dan €100.000,--. Blijkens de toelichting op de Compensatieregeling (paragraaf De categorieën, 4<sup>e</sup> alinea) geldt alleen de hoogste categorie in het geval dat het seksueel misbruik door meerdere daders binnen verschillende categorieën valt.

De Compensatiecommissie ziet geen grond om een slachtoffer dat door meerdere daders is misbruikt meerdere aanvragen te geven en daarmee het plafond binnen één bepaalde categorie te overstijgen, terwijl voor een slachtoffer dat door één dader meerdere keren is misbruikt wel het plafond zou gelden van de desbetreffende categorie. Het enkele feit dat sprake is van misbruik door meerdere daders, ziet de Compensatiecommissie wel als een verzwarende omstandigheid, die in zijn algemeenheid tot uitdrukking kan komen in de categorie-indeling of in het te adviseren bedrag.

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat, hoewel hier sprake is van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4<sup>e</sup> alinea).

#### 3.3 *Categorie-indeling*

##### 3.3.1 *misbruik door [naam]*

Gelet op het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik gepleegd door [naam], zoals vermeld onder 2, waarbij sprake was van orale seksuele handelingen en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat een indeling van de aanvraag van financiële compensatie in categorie 4, zoals nader omschreven in artikel 5 sub 4 van de Compensatieregeling, haar juist voorkomt.

Ten overvloede wordt in dit kader opgemerkt dat artikel 5 sub 4 van de Compensatieregeling is van toepassing in geval van eenmalige tot enkele malen verkrachting. De reikwijdte van het begrip verkrachting binnen categorie 4 dient - aldus de Toelichting bij de Compensatieregeling - door de Compensatiecommissie te worden bepaald. De Compensatiecommissie ziet in zijn algemeenheid seksuele handelingen waarbij wordt binnengedrongen in het lichaam van ofwel het slachtoffer ofwel de dader als verkrachting die valt in categorie 4. Orale seksuele handelingen vallen daar in beginsel ook onder.

##### 3.3.2 *misbruik door [naam]*

Gelet op het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik gepleegd door [naam], zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat sprake is van 'uitzonderlijk seksueel misbruik', als bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling. De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- Het misbruik ving aan op de jonge leeftijd van twaalf jaar.
- Het misbruik heeft lang, gedurende meerdere jaren, voortgeduurd.

- Het misbruik bestond uit betasting van intieme delen, het binnendringen met een vinger in de anus, verkrachting en orale seksuele handelingen over en weer.
- Het misbruik heeft zeer frequent, zo'n vijftig tot zestig keer, plaatsgevonden.
- Het misbruik vond plaats in de ziekenzaal in het kader van behandeling van lichamelijke klachten van verzoeker (verzoeker had veelvuldig last van oorontstekingen), waardoor verzoeker in grote mate afhankelijk was van [naam] en daardoor verhoogd kwetsbaar was.
- Het misbruik werd voorafgegaan door het met het oog op het misbruik opzettelijk verstrekken van een medicijn aan verzoeker, waardoor verzoeker in slaap/narcose werd gebracht en hij in een toestand van volstreekte weerloosheid verkeerde.
- Het misbruik ging gepaard met psychische dreigementen (chantage), waarbij werd bedreigd dat verzoeker niet naar huis mocht bij tegenstribbelen bij het misbruik.
- Verzoeker werd thuis niet geloofd, toen hij over het misbruik vertelde en werd voor leugenaar uitgemaakt
- Het misbruik heeft onmiskenbaar een rol gespeeld in de latere problematiek van verzoeker.

### 3.3.3 *conclusie categorie-indeling*

Het voorgaande (zie overweging 3.2) brengt met zich dat de Compensatiecommissie, het misbruik door [naam] en [naam] gezamenlijk beoordelende, de aanvraag van verzoeker indeelt in categorie 5 als 'uitzonderlijk misbruik'.

## 4. **Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand**

### *algemeen*

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade, als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

### *standpunt verzoeker*

4.2 In reactie op de brief van de voorzitter van de Compensatiecommissie waarin krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling verzoeker in de gelegenheid is gesteld om zijn vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik toe te lichten, heeft verzoeker bij brief van 21 mei 2013 zijn gestelde vermogensschade nader toegelicht. De brief laat zich als volgt samenvatten.

Verzoeker is ten gevolge van psychische problemen wegens het hem aangedane seksuele misbruik gestopt met de Havo en is vervolgens op zijn zestiende jaar op kamers gaan wonen. In 1992 is zijn rechteroor gecuretteerd waardoor hij sindsdien doof is, hetgeen verzoeker toerekent aan de eerder (ondeskundig) uitgevoerde behandelingen door [naam]. Verzoeker is in die periode verslaafd geraakt aan drugs en is gaan dealen en had –behalve een kleine toelage van zijn vader- alleen inkomsten middels het dealen van drugs. In de loop van 1975 is hij afgekickt. Vanaf 1975 is hij gaan werken in de bouw, eerst in het bedrijf voor van zijn vader, later elders. Na zijn diensttijd is hij opnieuw werkzaam geweest in de bouw. In april 1984 is verzoeker wegens verlies van gevoel in zijn benen van de steiger gevallen.

Dit heeft geleid tot een afkeuring en een uitkering van 70% van het laatst verdiende loon. Hij is vervolgens gaan revalideren en heeft zich met succes omgeschoold en praktijkdiploma Boekhouden e.d. (MBA) gehaald. In de periode vanaf 1986 tot 1990 is verzoeker in de administratieve sector werkzaam geweest en heeft aldaar ook carrière gemaakt. In 1990 is hij wegens rugklachten opnieuw arbeidsongeschikt geraakt. Een nadien in 1991 gestarte eigen zaak is in 1995 failliet gegaan, met grote persoonlijke en financiële gevolgen voor verzoeker. Thans heeft verzoeker een WAO uitkering.

Samenvattend stelt verzoeker dat zijn aanvraag ingedeeld dient te worden in categorie 5, nu sprake is van substantiële schade die zonder gerede twijfel in causaal verband staat met het seksueel misbruik, waardoor hij voor het maximaal uit te keren schadevergoedingsbedrag in aanmerking wenst te komen.

#### *standpunt verweerder*

4.3 Gelet op het overwogene onder 1.2 is er geen inhoudelijk verweer van de zijde van de voormalige Congregatie.

#### *overweging Compensatiecommissie*

4.4 Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake is van een geval van uitzonderlijk seksueel misbruik als bedoeld in categorie 5 geldt, aldus de toelichting, niet de voorwaarde, dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de substantiële vermogensschade zonder gerede twijfel aanwezig dient te zijn.

Gezien de bijzondere ernst van het bovengenoemde seksueel misbruik dat bovendien door twee personen is gepleegd en gezien de bijkomende omstandigheden ligt in de visie van de Compensatiecommissie substantiële schade als gevolg van het misbruik in dit geval voor de hand. Bij die beslissing speelt mee dat de toekenning van compensatie niet alleen bedoeld is voor min of meer objectief vast te stellen nadeel, maar ook ter verkrijging van genoegdoening en herstel van een geschokt rechtsgevoel

4.5 Op basis van de namens verzoeker overgelegde brief van 21 mei 2013 (inclusief bijlagen), concludeert de Compensatiecommissie dat verzoeker genoegzaam heeft aangetoond dat door hem substantiële vermogensschade is geleden als gevolg van het tegen hem gepleegde misbruik.

Uit de beschikking van de kinderrechter d.d. 29 oktober 1973, alsmede de overige justitiële overgelegde documenten uit die periode, kan vastgesteld worden dat verzoeker aan drugs verslaafd is geweest en daarvoor is gearresteerd en door de kinderrechter onder toezicht is gesteld. Gelet op het vermelde in overweging 4.4 en het feit dat de verslavingsperiode ligt in het verlengde van de seksueel misbruikervaring, is de Compensatiecommissie van oordeel dat voldoende aannemelijk is dat de drugsverslaving van verzoeker in verband staat met de ernstige seksueel misbruikervaring, die verzoeker in de jaren daarvoor is aangedaan. Voor de Compensatiecommissie is dan ook aannemelijk dat de verloren jaren wegens de drugsverslaving toe te rekenen zijn aan het seksueel misbruik. Het zelfde geldt voor het niet succesvol hebben kunnen afronden van de havo-opleiding.

4.6 Verzoeker heeft - gelet op de in een latere fase van zijn leven succesvol afgeronde om- scholing en verwerving van betere banen - eveneens in voldoende mate aannemelijk gemaakt dat hij - indien hij in zijn jeugd niet beschadigd was geraakt door het seksueel misbruik - eerder een hoger opleidingsniveau en bijbehorende baan en inkomen zou hebben verworven dan thans het geval is geweest. Nu de totale geleden schade niet concreet is te berekenen, zal de Compensatiecommissie deze schattenderwijs vast stellen.

De totale materiële schade, berekend over de periode vanaf het begin van verzoekers werkzame leven tot aan het moment van de val van de steigers in april 1984, vermeerderd met de te adviseren immateriële schadevergoeding waar verzoeker aanspraak op kan maken, overschrijdt reeds het maximum toe te kennen compensatiebedrag.

4.7 De vraag of de val van de steigers in 1984 en de financiële gevolgen daarvan beschouwd moeten worden als een voor rekening en risico van verzoeker (bijvoorbeeld een lichamelijk gebrek aan de zijde van verzoeker zelf) komende omstandigheid die het causaal verband tussen schade en misbruik zou doorbreken óf als een voor rekening van een derde (bijvoorbeeld van zijn werkgever) komende omstandigheid, kan de Compensatiecommissie bij gebrek aan overgelegde bewijsstukken niet beoordelen. Beantwoording van deze vraag, evenals de vraag naar de oorzaak van de doofheid van het rechteroor van verzoeker en de vraag van de reden van zijn huidige arbeidsongeschiktheid, zal de Compensatiecommissie evenwel in het midden laten nu de materiële schade, berekend over de periode vanaf het begin van verzoekers werkzame leven tot aan het moment van de val van de steigers in 1984, vermeerderd met de te adviseren immateriële schadevergoeding reeds het maximum toe te kennen compensatiebedrag overschrijdt.

4.8 De Compensatiecommissie merkt ten overvloede voorts op dat het feit dat zich ná het misbruik nog een mogelijk schadeveroorzakende (traumatische) omstandigheid heeft voorgedaan (het overlijden van zijn vrouw in het kraambed) niet afdoen aan de reeds eerdere tot stand gekomen verplichting tot schadevergoeding wegens het seksueel misbruik door [naam] en [naam]. Dit zou alleen anders zijn indien deze latere gebeurtenissen voor rekening van verzoeker zelf komen, waarvan echter geen sprake is. Daarvan is in de visie van de Compensatiecommissie uiteraard geen sprake.

4.9 Alle feiten en omstandigheden afwegend komt de Compensatiecommissie dan ook tot het oordeel dat betaling van een bedrag van het maximum compensatiebedrag geadviseerd dient te worden.

4.10 Verzoeker heeft nota's overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat ter zake van de redelijke kosten rechtsbijstand voor vergoeding in aanmerking komt een bedrag van €4.233,55 inclusief kantoorkosten en BTW.

## **5. Slotsom**

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijke seksueel misbruik' en dat het hierna te vermelden bedrag voor betaling in aanmerking dient te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor het Coulancefonds en is noch voor verzoeker, noch voor het Coulancefonds vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

## **6. Het advies**

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 als uitzonderlijk misbruik en adviseert het Coulangefonds een bedrag van €100.000,- te betalen aan verzoeker alsmede ter zake van kosten van rechtsbijstand een bedrag van €4.233,55 inclusief kantoorkosten en BTW te betalen aan de advocaat van verzoeker, beide bedragen te betalen binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. J.M. van de L. en de heer E.S. G., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op 17/10/2013 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter